

Lletres

Els revolucionaris i la poesia

Hom es pregunta sovint: «Quina ha d'ésser l'actitud dels comunistes envers la poesia?» i «Es la poesia d'algú valor per als revolucionaris?»

La resposta a la primera pregunta depèn evidentment de la resposta a la segona; pregunta, aquesta darrera, que es fan avui dia, no solament els que treballen en el moviment revolucionari, sinó també alguns poetes. «La poesia, actualment», —solent dir alguns poetes—, «no té cap contacte amb les masses i, per tant, no té cap valor social, i nosaltres creiem que —llevat que tingui un valor social enemics que artístic —no té justificació. Amb millions de parats arreu del món i la guerra que esdevé cada vegada més imminent, a ben segur que estem perdent el temps cantant per a nosaltres mateixos en un recòd. Estarem millor ocupats fent quelcom de pràctic». Ara, que aquesta convicció, per bé que comprensible, és del tot sentimental. L'escriure poesia és per a certes persones llur activitat natural. No es d'esperar pas que els que són bons per a arrancar el carbó de pedra o llaurar o portar a cap recerques científiques hagin de cessar en llurs activitats quan s'adonin de la crisi mundial i de la necessitat de la revolució.

Aci, tal vegada, l'home del carrer objectarà que «tot això són activitats pràctiques, necessàries; mentre que escriure poesia és una cosa de caràcter particular, una mena de luxe personal». Aquest argument, tot i que es molt corrent, no deixa d'ésser sentimental i antihistòric.

En primer lloc, fins fa uns cincanta anys, la poesia era acceptada com l'instrument més fi per a expressar els sentiments humans. Fins quan la seva tendència era dissolvent, era considerada amb respecte. Durant segles abans d'això, la poesia representava la intuïció més llucida de la realitat que es possible a la humanitat, i el poeta era honorat com el portantveu del seu medi social: expressava el que aquest medi sentia com a grup i individualment. La vàlua històrica de la poesia per als revolucionaris seria, evidentment, aquesta, encara que no fos explícitament subratllada per Marx i Lenin. La poesia ens dóna la impressió més clara dels sentiments i de les aspiracions de les generacions passades. Ens descolou emocionalment, com la ciència ho fa intel·lectualment, els língams ocults de la natura. També, mentre que la psicologia ens ajuda a comprendre els nostres propis motius, la poesia ens fa possible de sentir-los més agudament i considerar-los en perspectiva.

«Tot això està molt bé», —dirà el revolucionari—, «admeto el valor històric de la poesia, i estic disposat a creure que en el passat el poeta ha estat el portantveu de la societat i degudament honorat com a tal. Però

avui dia la seva funció és antiquada. Ningú no llegeix poesia, i per consegüent, encara que el poeta tingui les idees que cal, no les pot difondre. De totes maneres, fa l'efecte que malgasta la major part del seu temps, actualment, escrivint unes coses de les quals jo no puc treure l'aigua clara: no sembla sinó que es proposi ésser el portantveu dels seus propis complexos». Agafem aquest darrer punt. Si avui la poesia resulta obscura, és, en gran part, degut a la seva impopularitat. Fins una cinquanta d'anys enrera, llegir versos era una recreació mental molt estesa: Shakespeare, per exemple, féu conèixer la seva poesia a guisa d'un entreteniment. Pera l'augment recent de diaris, magazins, novelles barates, cinemes, ràdio, etc... ha sotret a la poesia el seu valor d'entre-

teniment. El poeta s'adona que ha deixat d'ésser popular; en conseqüència, no sent cap incentiu per a durar la seva poesia amb matèria d'entreteniment: està privat d'aquell sentiment d'escriure per a una vasta audiència que comprensa el seu llenguatge; i, per consegüent, comença a escriure per al petit cercle de gent amb la qual està en contacte, i la seva poesia sona als forasters el que realment és, el llenguatge privat d'alguns amics personals. Més recentment, no obstant, alguns poetes s'han mostrat descontents de la seva audiència i camp d'expressió limitats; senten fortemt la necessitat de comunicar-se amb un cercle més ample; per consegüent tracten de simplificar la seva manera de dir les coses, amb l'esperança que això tornarà a la poesia el fervor popular. Resultarà, però, que tals esforços per part de poetes individuals no podran anar molt lluny sense un canvi revolucionari en la societat. Són molts els artistes en l'actualitat, efectivament, que comencen d'adonar-se que el ple exercici dels seus poders és només possible en una societat sense classes.

Josep SOL

LLEGINT...

SANG D'ASTURIES

Tine damunt la taula uns quants llibres. De diferents autors, de diferents editorials. D'entre ells en pren un, que he acabat de llegir i que em sembla molt oportú de comentar: «Maximiliano Alvarez Suárez, «Sangre de octubre: U. H. F. Episodios de la Revolución en Asturias». Editorial Cenit. Madrid, 5 pesetas».

L'autor d'aquest llibre no és un escriptor pròpiament dit, no és un professional de la literatura. A peu d'això, o precisament per això, Editorial Cenit no ha tingut cap inconvenient a publicar aquest llibre, escrit a l'exili per un dels actors de la revolta d'Asturias.

Malgrat no ésser Alvarez Suárez un escriptor professional, hi ha pàgines en la seva obra que ens recorden el Baroja dels bons temps. Com, per exemple, les que dedica a l'autobiografia: «Empiecamos por donde nacimos. Naci cuando agonizaba el año 1903, en un apartado concejo de la cuenca minera asturiana (en Teverga), y soy hijo de un maestro de escuela de esos que en el Magisterio llaman del segundo escalafón; pero esto no dice nada. En la casa paterna había más hambre que ortografía. A los nueve meses de haber nacido, permuto mi padre con otro maestro y nos trasladamos a Biosca (concejo apartado de la cuenca minera, también del partido judicial de Pola de Lena). Allí transcurrió mi infancia hasta los diez u once años. A esta edad comencé a trabajar en una botica en La Foz (Moulin). Estuve poco tiempo de aprendiz de farmacéutico. En aquella casa, a pesar de comerse mal, estaban todos neurasténicos». — Això de menjar malament no és un avantatge per a la neurastenia —. «Tanto es así, que el dependiente encargado del despacho llegó al extremo de colocar un petardo en la casa de una joven que no hacia caso de sus requerimientos amorosos. De este atentado, además del correspondiente proceso, naci una copia que decía:

«Siquieres saber, Laura, quién te tiró el escartuchus, fué el mancebo del boticario que tiene cara de guchus».

Aquest estil, un xic desordnat i pintoresc, recorda el de Baroja. No és l'estil, però, el que interessa en

aquest llibre. Ja he dit abans que l'autor no es un escriptor pròpiament dit, no és un professional de la literatura. Es un miner, un proletari. Ha viscut la gesta heroica d'Asturias i ara la reviu en aquestes abrandades pàgines de «Sangre de Asturias». Afageix, en l'autobiografia: «Fracasada la insurrección, dirigi mis pasos hacia las montañas de Occidente. Allí ejercí de maestro en una aldea del concejo de Tineo. Un dia me dijeron que la Guardia Civil andaba buscando por aquellos contornos a un revolucionario que, por las señas que daban no era otro más que yo. Coincidí esto casi con el vencimiento de mi contrato de «pedagogos». Y, sin esperar más preambulo, por lo que pudiera ocurrir, salí con dirección a Madrid i de Madrid a Francia.

«La mayor parte del tiempo de emigración la pasé en Levallois Perret, al lado de París.»

No, no es Alvarez Suárez un professional de la literatura. Per això es queixa amb amargor: «Este es el siglo heroico del proletariado, y, sin embargo, que pocas plumas —verdad, señores periodistas, escriptors e historiadores? — se han preocupado de él. Como no ola a agua de rosas, ni los mineros se podian hacer gobernadores de provincia, apara qué?». El argumento no se cotizaba entre vuestros selectos lectores y, además, lo repetían vuestras estilográficas garantizadas. Vuestras plumas se adaptan i ejer a hacer la apologia de alguna atrevida y sensual cuplística, describiendo sus joyas y vestidos, aunque os callásemos los amantes de turno, para evitar duelos entre los rivales. También se presta vuestra pluma para, ensalzar y elevar hasta la cumbre al polític més miope y rampiόn. Este promete... y la tentación es irresistible. Y, mientras tanto, al pueblo hambriento, que lucha contra la opresión y per un mejor vivir, que lo porta un rayo».

Alvarez Suárez se bona part de ráo quan acusa els escriptors i els intelectuals en general de desafecció envers el poble. No tots els escriptors són iguals, però. Recordeu Zola, Barbusse, Romain Rolland, André Malraux, André Gide, Heinrich Mann, Maxim Gorki. I a Espanya cal no oblidar el poeta Albert i els novelistes Arconada i Benavides.

I és per això que jo em sento orgullós que Alvarez Suárez, en dedicar-me el seu llibre, hagi escrit: «Al camarada Lluís Capdevila...»

ROUSSEL
s Arts Gràfiques

cines:

VALENCIA, 647
TELEFON 52750